

ministeriet, var meget ivrige for en Ordning, hvorefter Direktøren for Udenrigsministeriet ikke maatte have privat Virksomhed, og dette medførte, da de Konservativt tog dette Forslag alene frem, at man kom til at sige til en udmærket Embedsmand i Udenrigsministeriet, den da og nuværende Direktør: Dine Kolleger i de andre Ministerier maa gerne blive siddende i deres Stilling i de forskellige Aktieselskaber, de sidder i, men du maa det ikke.

At denne Embedsmand følte det som en underlig Særstilling, han kom ind under, kan man let forstaa; men hvad vilde han sige, naar de Konservativt med Styrke hævder, at Udenrigsministeren, Direktørens Chef, gerne maa sidde i et Aktieselskabs Bestyrelse? Hvorledes kan der overhovedet bringes Fornuft i dette, at Udenrigsministeren maa sidde i det Forsikringsselskab, som han forbyder sin Direktør at sidde i, ja, Ministeren kunde endogsaa tænkes at blive Indehaver af det Hverv, han efter egen Anskuelse om det rigtige deri har taget fra den vedkommende Direktør?

Hvorledes vil Ministeren i det hele taget komme til at staa overfor Spørgsmaal, hvis Afgørelse er tillagt ham i Henhold til Tjenestemandsloven? Efter lange Overvejelser, efter at man havde villet have en strengere og en mildere Ordning, endte man med en Ordning, der fastsatte, at Embedsmændene maatte have privat Virksomhed med Tilladelse. De højtstaaende kan altsaa kun have det med Ministerens Tilladelse, de andre med Tilladelse fra deres overordnede og i Tilfælde af Nægtelse med Appel videre til Ministeren. Med andre Ord, Ministeren kan komme til at være afgørende i en Række af saadanne Spørgsmaal. I sine nærmeste Omgivelser, vil han kunne komme til at afgøre det for en Departementschef.

Men hvorledes staaer nu den Minister, som sidder i en Række Aktieselskaber, Bestillinger og Erhverv, hvis Embedsmanden kommer og siger: Jeg er blevet opfordret til at træde ind i dette Forsikringsselskab? Kan han vurdere det Spørgsmaal frit og uhildet? Vil han ikke frygte for sin Departementschefs Blik, hvis han siger til ham: Nej, du maa ikke have det? Vil han ikke hellere, idet han tænker: jeg sidder selv baade i det ene og det andet, sige Ja, selv om han anser det for urigtigt, og vil Departementschefen ikke være ganske tryk for, at hvis Ministeren siger det modsatte, vil det Forhold ikke længe kunne lade sig opretholde?

Derfor er Spørgsmaalet ikke, som den højtærede Statsminister har sagt, at afgøre

udelukkende fra Spørgsmaalet om den vedkommende Ministers Forhold til de private Virksomheder, men det maa ogsaa ses i Forhold til den Stilling, han har indenfor Embedsstanden som den øverste Myndighed, der skal afgøre tilsvarende Spørgsmaal vedrørende andre.

Dernæst er det heller ikke Spørgsmaalet om Mistro, som er det afgørende, men det er Spørgsmaalet om de Interessekollisioner, som aabenlyst vil kunne fremtræde. Ministeren har sagt, meget rigtigt, at man jo ikke kan paa-byde, at en Gaardejer skal opgive sin Gaard eller en Godsejer sit Gods eller en Købmand sin Forretning — jeg vil dog sige, at Handelsminister Muus traadte helt ud af sin Virksomhed, den Gang han overtog sit Ministerium (Afbrydelse). Ja, ja, De kan vurdere det, som De vil, De maa henvende Dem til den tidligere Statsminister Hr. N. Neergaard, under hvis Ministerium det skete, og det blev betragtet som rigtigt, at han løste dette Forhold.

Det vil jeg for min Del slet ikke lægge nogen Vægt paa. Jeg trækker netop en Grænse. Jeg siger, man kan ikke forlange, at den ene eller den anden skal opgive sin egen private Virksomhed, men for denne Virksomhed er han ansvarlig ene og alene. Noget andet er det derimod, hvis han som Minister staaer i andres Tjeneste, og den, som er i et Aktieselskab, er i en andens Tjeneste; han er nemlig i Aktionærernes Tjeneste, og han har en Forpligtelse til at handle i disses Interesse, absolut, ligesom han i Staten har den Forpligtelse at handle i Statens Interesse, absolut. Og dernæst er han ikke enebestemmende, men han er Medlem af en Kreds, sammen med hvilken han maa bære Ansvar. Han, den ene, sidder som Minister paa den højeste Plads her i Landet næst efter Kongen, og saa sidder han et andet Sted i en Kreds af Mænd, hvis Forpligtelse udelukkende er at varetage et Selskabs særlige Interesser, og sammen med dem skal han tage Beslutningerne og bære Ansvar for dem.

Og nu skal jeg følge Opfordringen til ikke at vise Mistro, thi jeg er enig med den højtærede Statsminister i, at vi paa ingen Maade skal møde hinanden med Mistro i disse Forhold og derved hjælpe til at vække og styrke den Mistro, der overhovedet for Øjeblikket, som en Mode og som en slet Mode og som en hurtig overstaet Mode, findes i dette og andre Folk, men jeg vil sige, at hvis en Minister, der var medansvarlig for andres Beslutninger, var overbevist om, at disse andre Bestyrelsesmedlemmer vedtog noget, som var skadeligt, direkte skadeligt